

dr hab. Jan Ciecuch, prof. UKSW

Instytut Psychologii

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Recenzja

dorobku dr Katarzyny Hamer-den Heyer w postępowaniu habilitacyjnym

oraz **ocena**,

czy osiągnięcia naukowe Katarzyny Hamer-den Heyer spełniają kryteria

określone w art. 16 *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* z dn. 14 marca 2003 r.

1. Informacje wstępne o Habilitantce i przedłożonym materiale do oceny	2
2. Recenzja osiągnięcia naukowego	4
o którym mówi art. 16 <i>Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki</i> z dn. 14 marca 2003 r.	
3. Zestawienie i recenzja pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych	9
według <i>Rozporządzenia MNiSW w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego</i> z dn. 1 września 2011 r.	
4. Zestawienie i recenzja działalności dydaktycznej i pozostałej	11
według <i>Rozporządzenia MNiSW w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego</i> z dn. 1 września 2011 r.	
5. Ocena i konkluzja	13

1. INFORMACJE WSTĘPNE O HABILITANTCE I PRZEDŁOŻONYM MATERIALE DO OCENY

Habilitantka

Dr Katarzyna Hamer-den Heyer uzyskała tytuł magistra psychologii w 1999 r. na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, a stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii w 2005 r. w Instytucie Psychologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. W tymże Instytucie pracuje od 1999 r. na stanowisku adiunkta. Była też zatrudniona na stanowisku adiunkta na Wydziale Psychologii w Wyższej Szkole Prawa i Przedsiębiorczości im. H. Chodkowskiej w Warszawie oraz na Wydziale Psychologii w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Warszawie.

Materiał przedłożony do oceny

Formułując niniejszą recenzję i ocenę oparłem się na:

(1) materiałach przekazanych przez Instytut Psychologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. W szczególności były to: (1.1) *Wykaz dorobku habilitacyjnego*; (1.2) *Autoreferat* Habilitantki; (1.3) Zestaw ośmiu publikacji lub ich kopii, składających się na osiągnięcie, o którym mowa w art. 16 *Ustawy*; (1.4) Zestaw wybranych pozostałych publikacji lub ich kopii, składających się na pozostałe osiągnięcia naukowe.

(2) materiałach ogólnie dostępnych w internecie i bibliotekach.

Osiągnięcie

Jako osiągnięcie naukowe, o którym mówi art. 16 par. 2 *Ustawy*, dr Katarzyna Hamer-den Heyer przedstawiła cykl ośmiu publikacji powiązanych tematycznie pt. *Szerokie identyfikacje społeczne: uwarunkowania, predyktory, konsekwencje*. W skład cyklu wchodzi następujące publikacje:

1. **Hamer, K.**, McFarland, S., Penczek, M. (2019). What lies beneath? Predictors of identification with all humanity. *Personality and Individual Differences*, 141, 258-267.
(- Dalej będę posługiwał się na określenie tego artykułu skrótem *PAID-2019*)

2. **Hamer, K.**, Penczek, M., Bilewicz, M. (2018) Between universalistic and defensive forms of group attachment. The indirect effects of national identification on intergroup forgiveness. *Personality and Individual Differences*, 131, 15–20.
(- Dalej będę posługiwał się na określenie tego artykułu skrótem *PAID-2018*)

3. **Hamer K.**, Penczek, M., Bilewicz M. (2017). "Humanum ignoscere est." The relationships of national and supranational identifications with intergroup forgiveness. *Personality and Individual Differences*, 105, 257-263.

(- Dalej będę posługiwał się na określenie tego artykułu skrótem *PAID-2017*)

4. McFarland, S., Hackett, J., **Hamer, K.**, Katzarska-Miller, I., Malsch, A., Reese, G., Reysen, S. (2019). Global human identification and citizenship: A review of psychological studies. *Advances in Political Psychology*, 40(S1), 141-171.

(- Dalej będę posługiwał się na określenie tego artykułu skrótem *APP-2019*)

5. **Hamer K.**, McFarland, S., Czarnecka, B., Golińska, A., Manrique Cadena, L., Łuzniak-Piecha, M., Jułkowski, T. (2018). What is an "ethnic group" in ordinary people's eyes? Different ways of understanding it among American, British, Mexican and Polish respondents. *Cross-Cultural Research*, 53, 1-45.

(- Dalej będę posługiwał się na określenie tego artykułu skrótem *CCR-2018*)

6. **Hamer-Gutowska, K.** (2007). Co to znaczy MY we współczesnej Polsce? W: U. Jakubowska, K. Skarżyńska, J. Wasilewski (red), *Konflikty polityczne: przejawy, źródła i metody rozwiązywania* (s. 249-270). Warszawa: Wydawnictwo Academica.

(- Dalej będę posługiwał się na określenie tego artykułu skrótem *MY-2007*)

7. **Hamer, K.** (2012). Identyfikacje społeczne a płeć biologiczna i psychologiczna. W: A. Chybicka, N. Kosakowska-Berezecka, P. Pawlicka (red.), *Podróże między kobiecością a męskością* (s. 17-38). Kraków: Impuls.

(- Dalej będę posługiwał się na określenie tego artykułu skrótem *ID-2012*)

8. **Hamer, K.** (2009). Polacy w ciągu dekady zmiany systemowej, W: P. Radkiewicz, R. Siemieńska (red.). *Spółeczeństwo w czasach zmiany: badania Polskiego Generalnego Sondażu Społecznego 1992-2009* (s. 86-105). Warszawa: ISS.

(- Dalej będę posługiwał się na określenie tego artykułu skrótem *ZM-2009*)

3. RECENZJA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO

o którym mówi art. 16 *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* z dn. 14 marca 2003 r. (zwanej dalej *Ustawą*)

Istota cyklu publikacji składającego się na osiągnięcie naukowe. Cykl artykułów składających się na główne osiągnięcie habilitacyjne dotyczy *szerokich identyfikacji społecznych*, rozumianych jako identyfikacja z dużymi grupami społecznymi, w tym zwłaszcza - z największą możliwą ludzką grupą, czyli całą ludzkością. Konstrukct ten budowany jest na trzech teoretycznych fundamentach, co szczegółowo jest omówione w tekście APP-2019 - szeroka identyfikacja jako: (1) element dojrzałości, do której prowadzi rozwój psychospołeczny, (2) rodzaj poczucia wspólnotowości oraz (3) rodzaj tożsamości społecznej. Dwa pierwsze źródła są czasem łączone w ujęciu właściwym dla tradycyjnej psychologii osobowości i różnic indywidualnych (tak zostało to ujęte w *Autoreferacie* i PAID-2019). Tak zbudowany konstrukct w literaturze bywa ujmowany dwojako – albo w kategoriach możliwego do aktywacji mechanizmu albo jako względnie trwała dyspozycja (takie rozróżnienie zostało przeprowadzone w głównych tekstach na temat identyfikacji z całą ludzkością, czyli APP-2019, PAID-2017, PAID-2018, PAID-2019). Główne badania Habilitantki sytuują się w drugim z tych ujęć, czyli w podejściu dyspozycyjnym.

Teksty składające się na główne osiągnięcie naukowe dotyczą zróżnicowania szerokich identyfikacji społecznych (MY-2007, ID-2012, CCR-2018), ich uwarunkowań (zwłaszcza PAID-2019, częściowo APP-2019) oraz konsekwencji (PAID-2017, PAID-208 oraz częściowo APP-2019), wśród których Habilitantka skupiła się przede wszystkim na znaczeniu szerokich identyfikacji społecznych dla wybaczenia międzygrupowego.

Przedstawiony cykl badań jako całość jest propozycją dobrze ugruntowaną teoretycznie i poprawnie zweryfikowaną empirycznie, co doprowadziło do interesujących wniosków, choć zawiera w sobie również elementy słabsze i wzbudzające wątpliwości. W poniższych uwagach zwrócę uwagę na mocne i słabe strony cyklu publikacji składających się na główne osiągnięcie naukowe.

Teoretyczna i społeczna waga problematyki. Podjęty przez Autorkę temat jest ważny teoretycznie, dobrze zakorzeniony w dotychczasowej literaturze, a zarazem ważny społecznie. W dyskursie publicznym pojawiają się dyskusje o możliwościach oraz postulaty konieczności myślenia w kategoriach całej ludzkości lub planety. Problemy związane z globalizacją, ochroną

środowiska, a ostatnio – pandemią – wiążą się wprost z tymi postulatami. Z perspektywy psychologii pojawia się zatem pytanie o możliwość takiej ogólnoludzkiej identyfikacji, mechanizmy za nią stojące, a w dalszej perspektywie również możliwość oddziaływania na rzecz wzmocnienia ogólnoludzkiej solidarności. Podjęta przez Habilitantkę problematyka wpisuje się zatem w próby naukowych odpowiedzi na palące problemy współczesności.

Mocne i słabe strony cyklu: analiza poszczególnych publikacji. Cykl ośmiu tekstów zawiera teksty bardzo dobre, ale także słabsze i wzbudzające wątpliwości. Najlepsze teksty to bez wątpienia PAID-2017 oraz PAID-2018. Testowano w nich związek wybaczenia międzygrupowego z szerokimi identyfikacjami. Na wysoką jakość tych tekstów składają się następujące elementy. Po pierwsze, zidentyfikowano i wyjaśniono niespójne wyniki w dotychczasowej literaturze dotyczące wybaczenia i identyfikacji narodowych. Okazało się, że owa niespójność jest pochodną niejednorodności konstruktów identyfikacji narodowych, które zawierają w sobie zarówno element pozytywny (szerokiej identyfikacji), jak i negatywny (wrogości wobec obcych). Po drugie, zwraca uwagę elegancka prostota badania. W dobie dostępności wielu różnych zaawansowanych analiz, powstaje wiele tekstów z rozbudowaną warstwą analityczną, z której nie wynikają żadne jasne konkluzje teoretyczne. Tutaj jest inaczej – doniosły problem zostaje rozwiązany prostą a przekonującą analizą. Po trzecie, zostały uwzględnione różne identyfikacje szerokie, co jest właściwym wykorzystaniem modelu i metody McFarlanda (a czego zabrakło np. w tekście PAID-2019).

Kolejne bardzo dobre teksty to CCR-2018 oraz APP-2019. W CCR-2018 zastosowane zostało podejście jakościowe. Jest to podejście szczególnie cenne w przypadku badań nad identyfikacją, która jest mechanizmem dość subtelnym, w związku z czym istnieje ryzyko uzyskiwania takich wyników z samoopisywanych badań ilościowych, których realność psychologiczna mogłaby być wątpliwa. Pytanie o grupę etniczną w badaniach międzykulturowych jest dość powszechne, a jak się okazuje w tym tekście (CRR-2019) rozumienie tego pojęcia jest jednak dość różne w różnych krajach. Wykazanie tego mogło być przeprowadzone tylko w badaniach jakościowych, zatem dobrze, że zostały podjęte.

APP-2019 jest przeglądem badań, narzędzi pomiaru i wyników w zakresie różnych ujęć szerokich identyfikacji. Habilitantka nie jest wprawdzie pierwszą autorką pracy, ale Jej obecność wśród autorów takiego przeglądowego tekstu jest istotnym osiągnięciem, ponieważ świadczy o tym, że ma Ona już swoje miejsce w międzynarodowym obiegu naukowym, jest osobą aktywnie uczestniczącą w tym nurcie badań.

Najsłabszym i wzbudzającym najwięcej wątpliwości tekstem jest PAID-2019. W tekście przedstawiony jest model, w którym identyfikacja z całą ludzkością, rozumiana dyspozycyjnie, wyjaśniana jest innymi konstruktami osobowościowymi w modelu regresyjnym. Wyjaśnienie zmiennej identyfikacji z całą ludzkością innymi zmiennymi jest problemem wartym postawienia w ogóle, a w projekcie badawczym Autorki – szczególnie istotne, ponieważ wyraźnie sytuuje się on w podejściu dyspozycyjnym. W PAID-2019 zmienne wyjaśniające są jednak dobrane w sposób co najmniej nieoptymalny. Oto wybrano jedną cechę osobowości (otwartość na doświadczenie), jedną wartość z modelu Schwartz (uniwersalizm-tolerancja) oraz empatię. Oczywiście każdą z tych zmiennych teoretycznie można potraktować jako predyktor identyfikacji z całą ludzkością, ale ten zestaw wzbudza następujące wątpliwości: (1) Wprowadzone predyktory są z różnych psychologicznych poziomów. Jeśli jeszcze cechy osobowości i preferencje wartości są z porównywalnego poziomu ogólności, to empatia jest już zmienną z innego rejestru. (2) Wybór tylko otwartości na doświadczenie z Wielkiej Piątki nie jest dobrze uzasadniony. Nie jest jasne, dlaczego nie została uwzględniona także ugodowość (o której np. wspomina się w APP-2019). Nawet jeśli we wcześniejszych badaniach korelacje z otwartością były większe niż z ugodowością, to niewprowadzenie ugodowości a wprowadzenie empatii – jest decyzją nieuzasadnioną. W tekście jest odwołanie do Hamer (in press), ale tej pozycji w ogóle nie ma w bibliografii w tym tekście (co jest zresztą pomyłką, która powinna być naprawiona przez redakcję PAID w procesie publikacji). (3) Wybór z katalogu wartości Schwartz uniwersalizmu-tolerancji to podobnie nieoptymalny wybór jak uwzględnienie tylko ugodowości z Wielkiej Piątki. Sposób definiowania identyfikacji z całą ludzkością, choćby już w pierwszym zdaniu omawianego tekstu PAID-2019, sugeruje raczej uniwersalizm-troskę. (4) Opis wyników (s. 264 w PAID-2019) nie zgadza się z rysunkiem 4 na tejże samej stronie. Z rysunku wynika, że nie ma związku etnocentryzmu z identyfikacją, a w opisie mówi się, że etnocentryzm jest mediatorem. (5) Dodatkowo tekst ten nie wykorzystał szansy pokazania zróżnicowania (lub podobieństwa) predyktorów dla identyfikacji z całą ludzkością oraz identyfikacji węższych (np. narodowej), co jest przecież elementem modelu McFarlanda i co bardzo dobrze zostało wykorzystane w innych tekstach (PAID-2017 i PAID-2018).

Dodatkowo tekst ten wzbudza jeszcze jedną wątpliwość – wkład Habilitantki został oszacowany na 96%, co oznacza, że wkład pozostałych dwóch autorów – to tylko 4%. Taki podział oznacza, że wkład pozostałych autorów jest zupełnie znikomy, w związku z czym –

pojawia się pytanie – w zasadzie dlaczego zostali współautorami? W procentowym szacowaniu udziału współautorów warto jednak przyjąć jakieś „kryterium istotności”, które sprawia, że dana osoba je spełnia i w ogóle staje się współautorem. Dwóch autorów z 2% udziału przy 96% udziału pierwszego autora jednak nie spełnia takiego „kryterium istotności” w żadnym jego rozumieniu. Jeśli pierwszy autor ma 96% wkładu w tekst, to dwaj pozostali w zasadzie zasługują na podziękowanie w przypisie, a nie współautorstwo.

Oczywiście w każdym cyklu są lepsze i słabsze teksty, więc dla oceny całości, słabe strony PAID-2019 nie mają decydującego znaczenia, choć przy bardzo dobrych innych tekstach (zwłaszcza PAID-2017 i PAID-2018) jego słabości stają się szczególnie wyraźne. Wątek predyktorów szerokich identyfikacji z całą pewnością warto podjąć w przyszłych badaniach.

Spójność cyklu. Nieco wątpliwości może wzbudzać spójność całego cyklu. Oczywiście wszystkie teksty dotyczą szerokich identyfikacji społecznych, ale dobrze uzasadniona i komponująca się w wyraźny cykl jest tylko podgrupa tekstów: PAID-2017, PAID-2018, PAID-2019, APP-2019. Teksty te mają dobrze określony przedmiot badań i prowadzą do konkluzywnych spójnych wyników. Pozostałe teksty dotyczą wprawdzie szerokich identyfikacji społecznych, czasem robią to same w sobie w bardzo dobry sposób (jak np. CRR-2019), ale ich związek z podgrupą tekstów o identyfikacji z całą ludzkością jest miejscami luźniejszy. Wątpliwości te są w znacznej mierze rozwiane w *Autoreferacie*, który prezentuje całość materiału w taki sposób, że wydobywa spójność cyklu składającego się na główne osiągnięcie.

Dodatkowa zaleta: rozwój warsztatu. Teksty wchodzące w cykl głównego osiągnięcia są z przedziału 12 lat - pierwszy tekst jest z 2007 r (MY-2007), a ostatni z 2019 (PAID-2019). Jak wskazałem wcześniej – teksty te są różnej jakości. Z drugiej jednak strony, taki dobór tekstów pokazuje pewną istotną zaletę – rozwój warsztatu naukowego Autorki. Pierwsze teksty, pisane w języku polskim i publikowane lokalnie (rozdziały w monografiach: MY-2007, ZM-2009, ID-2012) prezentowały wyniki zwykle dość prostych badań sondażowych. W kolejnych tekstach zagadnienia są już dużo bardziej pogłębione - w przemyślany sposób są konstruowane i empirycznie testowane mechanizmy psychologiczne (jak np. w PAID-2018 i PAID-2019) lub prowadzone są badania jakościowe (CCR-2019), które pokazują jakościowy kontekst wyników sondażowych (w tym wypadku dotyczących rozumienia przez badanych określenia „grupa etniczna”). Wprawdzie w ostatnim okresie zdarzają się również teksty wzbudzające wątpliwości (PAID-2019), ale tendencja jest bardzo wyraźna – od powierzchni

zjawisk do wnikania w głąb, od publikacji lokalnych do międzynarodowych, co bardzo dobrze świadczy o całym cyklu.

Dodatkowa zaleta: budowanie polskiej szkoły psychologii. Cykl tekstów w interesujący sposób wiąże się z wątkiem kolektywnego narcyzmu, co wprost było przedmiotem tekstu PAID-2018. W ten sposób konstrukt kolektywnego narcyzmu, intensywnie rozwijany przez polskich badaczy (m. in. Agnieszka Golec de Zawala, Aleksandra Cichocka) zyskał swego rodzaju koncepcyjnego partnera, poszerzając i pogłębiając tym samym wątek badawczy polskich psychologów, a tym samym zwiększając rozpoznawalność polskiej psychologii w świecie. Okazuje się, że identyfikacja z całą ludzkością jest swego rodzaju pozytywnym odbiciem negatywnego kolektywnego narcyzmu. Oba zjawiska łączą się w identyfikacji z narodem, który może być zabarwiony jednym lub drugim konstruktem. Takie ujęcie pozwala wyjaśnić sprzeczne doniesienia badawcze, co w modelowy sposób zostało zaprezentowane w tekście PAID-2018.

Refleksja końcowa. Szeroka identyfikacja społeczna jest konstruktem wywodzącym się z klasycznych ujęć tożsamości społecznej, przy czym – w zaproponowanym ujęciu - jest interesującym swego rodzaju testowaniem granic mechanizmu tożsamości i kategoryzacji społecznej. Otóż kategoria *My* w tym rodzaju identyfikacji jest tak bardzo inkluzywna, że (obejmując wszystkich ludzi) nie pozostawia miejsca dla *Oni*, które w klasycznym ujęciu tożsamości społecznej było kategorią współlistniejącą z *My*. To ciekawy zabieg logiczno-koncepcyjny, który – jak się okazuje – jest weryfikowalny empirycznie i opisuje coś psychologicznie realnego i ważnego. Wprawdzie sam pomysł nie jest autorstwa Habilitantki, ale dr Katarzyna Hamer-den Heyer pomysł ten rozwija i wydobywa z niego tę koncepcyjnie interesującą istotę.

Nawiasem mówiąc, taki teoretyczny zabieg prowokuje do pytania o możliwość i ewentualnie znaczenie analogicznej, przeciwnej skrajności. Szeroko identyfikacja społeczna unicestwia *Oni* poprzez wchłonięcie tej kategorii do *My*. Można zatem zadać pytanie, czy możliwe jest unicestwienie kategorii *My*, poprzez ulokowanie wszystkiego, co ją konstytuuje, do kategorii *Oni*. Wydaje się, że tak, a kandydatem na takie przeciwieństwo byłby narcyzm, jako fundamentalna niemożność wejścia w relację i stworzenia *My*. Nie byłby to jednak narcyzm kolektywny, ale narcyzm indywidualny. Wówczas psychologicznym przeciwieństwem szerokich identyfikacji społecznych byłby narcyzm indywidualny, podczas gdy narcyzm kolektywny mógłby współwystępować z szerokimi identyfikacjami społecznymi w niektórych

identyfikacjach, w szczególności w identyfikacji narodowej. To rzecz do rozważenia w przyszłości, zwłaszcza w ujęciu dyspozycyjnym, które reprezentuje Autorka. W podejściu tym bowiem precyzyjna sieć zależności wywiedzionych i uzasadnionych teoretycznie między różnego rodzaju konstruktami może być kluczem do dalszego budowania koncepcji.

Konkluzja. Biorąc pod uwagę powyższe uwagi można uznać, że cykl publikacji przedstawiony przez dr Katarzynę Hamer-den Heyer jako główne osiągnięcie naukowe jest rzeczywistym i wartościowym osiągnięciem, wprowadzonym do międzynarodowego obiegu naukowego.

3. ZESTAWIENIE I RECENZJA POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-BADAWCZYCH

według *Rozporządzenia MNiSW w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego* z dn. 1 września 2011 r.

(zwanego dalej *Rozporządzeniem MNiSW*)

3.1 ZESTAWIENIE POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-BADAWCZYCH

Zestawienie zostało przygotowane zgodnie z Kryteriami oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych wg § 3 i 4 *Rozporządzenia MNiSW*.

(1) Autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie *Journal Citation Reports (JCR)* lub na liście *European Reference Index for the Humanities (ERIH)*

(§ 3.2. *Rozporządzenia MNiSW*)

Poza publikacjami zaliczonymi do głównego osiągnięcia dr Katarzyna Hamer-den Heyer jest współautorką 1 artykułu w czasopiśmie z listy JCR (*Impact Factor* wynosi 1,19).

(2) Autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście, o których mowa w § 3, dla danego obszaru wiedzy

(§ 4.1. *Rozporządzenia MNiSW*)

Poza publikacjami zaliczonymi do głównego osiągnięcia dr Katarzyna Hamer-den Heyer jest:

- autorką jednego podręcznika do psychologii,
- współautorką 8 artykułów w innych czasopismach naukowych o zasięgu raczej lokalnym.

(3) Autorstwo lub współautorstwo odpowiednio dla danego obszaru: opracowań zbiorowych, katalogów zbiorów, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz, utworów i dzieł artystycznych

(§ 4.2. *Rozporządzenia MNiSW*)

Poza publikacjami zaliczonymi do głównego osiągnięcia dr Katarzyna Hamer-den Heyer jest współautorką 2 rozdziałów w monografiach.

(4) Sumaryczny *impact factor* publikacji naukowych według listy *Journal Citation Reports (JCR)*, zgodnie z rokiem opublikowania

(§ 4.3. *Rozporządzenia MNiSW*)

Sumaryczny *Impact Factor* publikacji dr Katarzyny Hamer-den Heyer wynosi 11,694.

(5) Liczba cytowań publikacji według bazy *Web of Science* (WoS)

(§ 4.4. *Rozporządzenia MNiSW*)

Liczba cytowań dr Katarzyny Hamer-den Heyer na dzień składania dokumentacji wg WoS wynosiła 11, a według Google Scholar 29, przy czym na dzień pisania recenzji (26 maja 2020) liczba cytowań wg Google Scholar wynosiła już 65.

(6) Indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy *Web of Science* (WoS)

(§ 4.5. *Rozporządzenia MNiSW*)

Na dzień składania wniosku indeks *h* dr Katarzyny Hamer-den Heyer wynosił wg Google Scholar 3, a na dzień pisania recenzji (26.05.2020) - 5.

(7) Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach

(§ 4.6. *Rozporządzenia MNiSW*)

Dr Katarzyna Hamer-den Heyer:

- kierowała międzynarodowym projektem badawczym przyznany przez NCN w ramach konkursu na projekty międzynarodowe „Harmonia”,
- była wykonawcą w 4 projektach międzynarodowych,
- była wykonawcą w 2 projektach polskich.

(8) Międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność odpowiednio naukową albo artystyczną

(§ 4.7. *Rozporządzenia MNiSW*)

Dr Katarzyna Hamer-den Heyer otrzymała trzy nagrody za wystąpienia konferencyjne.

(9) Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

(§ 4.8. *Rozporządzenia MNiSW*)

Dr Katarzyna Hamer-den Heyer ma w swoim dorobku po doktoracie 28 wystąpień na konferencjach międzynarodowych oraz 11 wystąpień na konferencjach polskich.

3.2 RECENZJA POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-BADAWCZYCH

Poza głównym osiągnięciem naukowym dr Katarzyna Hamer-den Heyer opublikowała dość niewiele tekstów i były to publikacje za jednym wyjątkiem raczej lokalne. Jest tylko jeden wyróżniający się tekst, który ma też najwięcej cytowań (publikacja w *Social Psychology*). Pozostałe artykuły podejmują ważne tematy, ale na dość powierzchownym poziomie. Zdarzają się również teksty nieudane, jak np. artykuł o wiele obiecującym tytule *Powody kłamania polskich uczniów i studentów*, w którym omówiono wyniki badań tylko 88 uczniów i 48 studentów, w związku z czym jakakolwiek generalizacja na tytułowych *polskich uczniów i studentów* nie może być dokonana. W dorobku dodatkowym są również dobre artykuły wykraczające poza raporty z badań empirycznych, jak np. artykuł o kierowaniu projektami badawczymi czy artykuł o Rafale Lemkinie, dzięki któremu ludobójstwo jest uznane za zbrodnię w świetle prawa międzynarodowego. Teksty te są atutem dodatkowego dorobku.

Aktywność konferencyjna podejmuje podobną tematykę, co osiągnięcie główne oraz niektóre elementy z osiągnięć dodatkowych i można ją ocenić za w pełni wystarczającą. Habilitantka prezentowała swoje badania na szeregu uznanych konferencji międzynarodowych, na których prowadziła również sympozja.

Na uwagę zasługuje aktywność projektowa – Habilitantka nie tylko była wykonawcą w szeregu projektów, ale też zdobyła grant z Narodowego Centrum Nauki. Najważniejsze teksty, składające się na główne osiągnięcie naukowe, to efekt realizacji tego grantu, co oznacza, że został on dobrze zrealizowany.

Podsumowując osiągnięcia naukowe Habilitantki poza osiągnięciem głównym – można powiedzieć, że dr Katarzyna Hamer-den Heyer szukała swojej tematyki, podejmowała różne wątki, aż wreszcie tę własną tematykę znalazła i zaczęła ją pogłębiać. Wtedy jakość publikowanych tekstów wyraźnie wzrosła. Wydaje się, że obecnie jest to dorobek w fazie rozpędu. Większość publikacji ostatnich lat weszła do dzieła głównego, co oznacza, że Autorka była na nim skoncentrowana. Dobra jakość większości ostatnich tekstów świadczy o tym, że była to dobra strategia. O rozpędzie twórczości naukowej świadczy też to, że liczba cytowań jest wprawdzie skromna, ale między złożeniem wniosku a jego recenzowaniem – podwoiła się. W związku z tym pozostałe osiągnięcia naukowe można uznać za wystarczające i spełniające wymogi stawiane Habilitantom.

4. ZESTAWIENIE I RECENZJA DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ I POZOSTAŁEJ

Według *Rozporządzenia MNiSW w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego* z dn. 1 września 2011 r. (zwanego dalej *Rozporządzeniem MNiSW*)

4.1 ZESTAWIENIE DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ I POZOSTAŁEJ

Zestawienie zostało przygotowane zgodnie z Kryteriami oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych wg § 5 *Rozporządzenia MNiSW*.

(10) Uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych
(§ 5.1. *Rozporządzenia MNiSW*)

Wymienione w Kryterium 7.

(11) Udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji
(§ 5.2. *Rozporządzenia MNiSW*)

Udział w konferencjach został uwzględniony w Kryterium 9.

Ponadto dr Katarzyna Hamer-den Heyer była członkiem lub przewodniczyła komitetowi organizacyjnemu dwóch konferencji międzynarodowych organizowanych w Instytucie Psychologii PAN, w którym pracowała.

(12) Otrzymane nagrody i wyróżnienia

(§ 5.3. Rozporządzenia MNiSW)

Brak

(13) Udział w konsorcjach i sieciach badawczych

(§ 5.4. Rozporządzenia MNiSW)

Jeden z projektów, wymienionych w Kryterium 7, w którym Habilitantka była wykonawcą, był realizowany w ramach sieci badawczej.

(14) Kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, a w przypadku badań stosowanych we współpracy z przedsiębiorcami

(§ 5.5. Rozporządzenia MNiSW)

Międzynarodowy projekt NCN, którym dr Katarzyna Hamer-den Heyer kierowała, został uwzględniony w Kryterium 7.

(15) Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism

(§ 5.6. Rozporządzenia MNiSW)

Brak.

(16) Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych

(§ 5.7. Rozporządzenia MNiSW)

Dr Katarzyna Hamer-den Heyer jest członkiem trzech międzynarodowych towarzystw naukowych, jednego polskiego oraz członkiem zarządu fundacji naukowej.

(17) Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki

(§ 5.8. Rozporządzenia MNiSW)

Dr Katarzyna Hamer-den Heyer prowadziła wiele różnorodnych zajęć dla studentów różnych uczelni. Była promotorem ponad 70 prac magisterskich z psychologii na trzech uczelniach. Była opiekunem Psychologicznego Koła Naukowego. Jest autorką lub współautorką kilkunastu artykułów popularyzujących psychologię.

(18) Opieka naukowa nad studentami i lekarzami w toku specjalizacji

(§ 5.9. Rozporządzenia MNiSW)

Nie dotyczy.

(19) Opieka naukowa nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego, z podaniem tytułów rozpraw doktorskich

(§ 5.10. Rozporządzenia MNiSW)

Brak.

(20) Staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich

(§ 5.11. Rozporządzenia MNiSW)

Dr Katarzyna Hamer-den Heyer była na czterech krótkich (1-2 tygodniowych) pobytach jako *visiting scholar* na uczelniach w USA i Chile.

(21) Wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców

(§ 5.12. Rozporządzenia MNiSW)

Dr Katarzyna Hamer-den Heyer napisała na zamówienie wydawnictwa podręcznik, uwzględniony w Kryterium 2.

(22) Udział w zespołach eksperckich i konkursowych

(§ 5.13. Rozporządzenia MNiSW)

Brak.

(23) Recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych

(§ 5.14. Rozporządzenia MNiSW)

Dr Katarzyna Hamer-den Heyer recenzowała jeden artykuł w czasopiśmie z IF.

4.2 RECENZJA DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNE I POZOSTAŁEJ

Działalność dydaktyczna i popularyzatorska dr Katarzyny Hamer-den Heyer jest bardzo dobra (opieka nad kołem naukowym, promocja magistrantów i teksty popularyzujące psychologię i popularno-naukowe).

Działalność organizacyjna jest dość nieduża i ograniczała się w zasadzie do organizacji badań i współorganizacji dwóch instytutowych konferencji. Habilitantka nie funkcjonuje jeszcze jako recenzent w obiegu międzynarodowym (wskazana tylko jedna recenzja), co jest zapewne konsekwencją tego, że do obiegu międzynarodowego ze swoimi najważniejszymi tekstami weszła stosunkowo niedawno.

Podsumowując, całościowo ujęta aktywność pozanaukowa dr Katarzyny Hamer-den Heyer nie jest wprawdzie duża, ale można ją uznać za wystarczającą i spełniającą warunki stawiane Habilitantom

5. OCENA I KONKLUZJA

Na podstawie przeprowadzonej powyżej analizy, stwierdzam, że dorobek dr Katarzyny Hamer-den Heyer, uzyskany po otrzymaniu stopnia naukowego doktora, oceniony na podstawie kryteriów zawartych w *Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego* z dnia 1 września 2011 r., w odniesieniu do obszaru nauk społecznych, oraz osiągnięcie naukowe, wskazane przez Habilitantkę zgodnie z art. 16 *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* z 14 marca 2003 z późniejszymi zmianami **stanowi znaczny wkład w rozwój psychologii.**

Tym samym stwierdzam, że przedstawiony do recenzji dorobek naukowy dr Katarzyny Hamer-den Heyer **spełnia wymogi stawiane Habilitantom i wnioskuję o dopuszczenie dr Katarzyny Hamer-den Heyer do dalszych kroków postępowania habilitacyjnego.**